

פתח דבר

עם מלאת ארבע שנים להעלותם השמימה ברכב אש וסוסי אש של יקירינו ניתן בזה שם עולם לזכרם. "ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות, שם עולם אתן לו אשר לא יכרת". שם הוא ראשי תיבות של שמות ארבעת הנופלים שלמה סולומוביץ, משולם שוורץ, מרדכי ינאי, ומרדכי פוירשטיין.

הספר מתייחד בכך שחברים קרובים בקשרי ידידות עמוקים נתנו יד להופעתו. ניסינו להביע כאן את שנות חייהם כפי שחינו אותן כאן בישיבה, מבלי להתייחס כל כך לתקופת הילדות והנערות, כדי לעמוד על האילן שלא הספיק להניב פירות. ומובא במהר"ל בתפארת ישראל פרק ג: "ענין האדם מתיחס ביותר אל האדמה, וזה כי האדמה היא מיוחדת בזה שהיא בכח ויש בה יציאה לפועל כל הדברים אשר יוצאים ממנה, צמחים ואילנות ושאר כל הדברים והיא בכח לכל זה, וזהו ענין האדם שהוא בכח ויוצא שלימותו אל הפועל ולפיכך שמו ראוי לו שיהיה משתתף עם האדמה שהיא מיוחדת לצאת מן הכח אל הפועל בפירות וצמחים וכל אשר שייך אליה, וכן הוא האדם יוצא כחו אל הפועל, ולכן שלימות האדם נקרא ג"כ בשם פרי, וכדרכיב בקרא (ישעיהו ג) אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו, הרי שהזכות והשלמות יקרא פרי... אמנם אל תטעה בדברים אלו לשלול השלימות ממני שאי אפשר שיוציא שלמותו אל הפועל, אשר הלך לעולמו קודם שהוציא שלמות שלו אל הפועל, ואין אנו שוללים העולם הבא ממנו כלל אם יש בו חכנה אל השלמות ומת, שאנוס היה שלא הוציא שלמות לפועל, כאמרם ז"ל (ברכות ו) חשב לעשות מצוה ונאנס יש לו על זה שכר כאילו עשה המצוה".

חברינו — קדושינו אשר הלכו לעולמם קודם שהוציאו שלימות שלהם אל הפועל ובמיוחד כשמדובר שמסרו נפשם על קידוש השם, שעליהם נאמר שאין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתו, מי יגול עפר מעיניהם לחזות ביושבי בית המדרש שלנו בקרית ארבע היא חברו' הממשיכים על עצמם את נתיב העבודה הקדושה שהופסקה עם גדיעת האילן שלא הספיק להניב פירות.

חברון שהיא מלשון חיבור, חיבור העליונים עם התחתונים, מעולם לא נפסק ולא יפסק קשר הנשמות שהתעלו לגנזי מרומים עם אותן הנשמות שנשארו כאן בבית מדרשנו.

אי אפשר שלא להזכיר את השנים שחלפו מאז הבאנו אותם אל האדמה, אל מרכז כוחות הצמיחה והגידול, ובעמדנו נוכח המלים החרותות על גבי המצבות — הם שנשארו בני תשע עשרה ועשרים ואנו שהתבגרנו, אנו שגדלנו. הם נשארו הצעירים וישארו כך לעולם, ואנו נשארו ל'התהלך לפני ה' בארצות החיים' לשאת את רוחם אתנו.

מדי פעם עולים בנו הרהורים בין חברים וידידים, ומאליה צצה השאלה כיצד הדברים היו נראים אילו הם היו בינינו, אילו הנופלים היו נשארים. ארבע שנים רבי תהפוכות חלפו מאז שנפסק הקשר הגשמי בינינו, אבל הקשר הרוחני יחיה בנו לעד — יחיה ויחיה עדי 'ובילע המות-לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים'.

כשלוש שנים עמלנו בהוצאת הספר לאור, בעבודה קשה ומפרכת עשינו לילות כימים, עברנו משברים והתגברנו עד שזכינו בסופו של דבר להוציא דבר מתוקן מתחת ידינו ב"ה.

הספר מחולק לשני חלקים. החלק הראשון 'שם עולם' היא הקמת מצבה על קברם בדברי תורה. ואילו החלק השני 'קרית ארבע' כולל תיאורים וסיפורים על חייהם וימיהם האחרונים של הנופלים הי"ד.

החלק הראשון מורכב מחמישה שערים.

בשער הראשון שנקרא בשם 'יד ושם' — 'ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם' מופיעים דברי אזכרה הלקוחים מתוך דברים שנאמרו באזכרה בישיבה, עם תום השנה הראשונה להעלותם השמימה — באלול תשל"ד. כן מופיעים שם ארבעה מאמרים מפי עטם של הקדושים הי"ד.

השער השני 'קונטרס חברון' מהוה קובץ של עשרה מאמרים שנכתבו ע"י חברים בישיבה, על חברון, מערת המכפלה ובעיות מעשיות הקשורות בעיר שהיתה; ראשית ההתישבות היהודית בארץ ישראל ע"י אברהם אבינו, ערש המלוכה ע"י דוד המלך שמלך בה שבע שנים, ושהכילה בתוכה מרכז של חיי תורה ישיבות ובתי תלמוד רבים. המאמרים סודרו ע"פ א"ב, ומהווים אוסף מיוחד בהחזרת עטרה ליושנה בעיר האבות. תורתנו נתונה לרב מיכאל הרשקוביץ ולרב זלמן קורן שסייעו רבות בהכנת קובץ זה.

השער השלישי 'חצרות בית ה', הינו קובץ מחקרי הלכתי בענייני הר הבית החיל והעזרות מאת הרב זלמן מנחם קורן, ר"מ בישיבה. יצויין שחבור זה הוא יחיד במינו בעיקר בעובדה שהוא נסיון מקיף ומעמיק לבחון את ההיבטים הארכיאולוגיים והטופוגרפיים של הר הבית לאור ההלכה. את הקובץ חותם קונטרס 'לשכנו תדרשו' שבו עומד המחבר על החובה המוטלת עלינו ביחס לדרישה ולחקירה בעניני המקדש נזר תפארתנו.

השער הרביעי 'אהלי שם' הוא קובץ בעניני ארץ ישראל שנכתב ע"י רבנים ומורים שחנכו את הקדושים הי"ד, או שנטלו חלק בחיי הישיבה בקרית ארבע. גם כאן סודרו המאמרים ע"פ א"ב.

השער החמישי 'אלה מועדי ה'" כולל עשרה מאמרים פרי עטו של ראש הישיבה הרב אליעזר ולדמן בעניני חגים ומועדי ישראל. המאמרים סודרו ע"פ סדר כרונולוגי של הופעתם בשנה ומהווים חטיבה של פרספקטיבה אמונית שורשית, כפי שהדריך ומדריך המחבר בישיבתנו.

החלק השני 'קרית ארבע' הוא חלק זכרון הכולל שיחות חברים, מכתבים, תצלומים שונים ותיאור ימיהם האחרונים של הנופלים ז"ל. גולת הכותרת בחלק זה הינם ערבי הזכרון שנערכו בישיבה, שהוקלטו ונכתבו תוך כדי שמירה על צביונם המקורי עד כמה שאפשר.

"מן הראוי לעמוד על הערך של העלאת זכרונות. יש לפעמים הרגשה שאולי מגזימים כשמדברים על אדם שנפטר, כאילו שזו לא תמונה אמיתית, מדגישים רק את החיוב ואת המעלות הטובות וכו'. ישנה לפעמים הרגשה — וכאילו נשאלת השאלה — וכי האדם הזה באמת היה כל כך גדול? הרי לא הרגשנו זאת כשהוא היה חי. זה טבע של אנשים, שאינם שמים לב לאמת בעמקה. יש טשטוש מסויים, אין תפיסת העיקר כעיקר והטפל כטפל, אלא הדברים הרעשניים יותר, הקלים והשטחיים יותר, הם שתופסים מקום עיקרי. לא מתיישבים להתבונן בעמקות, באמת שבאדם החי, להיפך, שמים לב לדברים הבולטים הגלויים והשטחיים. רק אחרי שאדם נפטר מתיישבים להתבונן בדברים היותר עמוקים, וזהו הערך של ערב כזה. כי האמת הנשמטית של האדם מתגלה כאשר מתבוננים בפנימיות שבו. כמו כן צריך לדעת שלא כל הכח הפנימי מתגלה בחיי יום יום, ויש צורך לחדור ולהעמיק רבות כדי להעלות את אותן הנקודות האמיתיות של החיים. אנחנו בעצמנו בזמן חייו של האדם לא ידענו כמה קבלנו ממנו, עד כמה שהנקודות המיוחדות הללו

הקרינו עלינו ונהיו חלק מאתנו, ומי יודע עד כמה הן ממשיכות להשפיע עלינו" (דברי הרב אליעזר ולדמן באחד מערבי הזכרון).

"כשיצא לי לא מזמן לדבר עם אביו של מוטי פוירשטיין יבלח"א, דברנו על הענין של 'בקרובי אקדש' ואמרתי שאולי יש משהו בדבר זה שהמיוחדים נופלים ומתוך כך הוא אמר לי שיש פה עוד נקודה פשוטה וגלויה, והיא, כשאדם חי הדברים הולכים בצורה מפורטת ומפורדת ואין הם מרוכזים, מוגדרים ומגובשים, וכשאדם נופל, תמיד מרוכזים אותם יותר ואז הם בולטים וערים. זאת היתה הגדרה מאוד קולעת — יש כאן סיכום של כל החיים, יש פה חיבור קצוות, שילוב הדברים לתמונה שלימה, ואז כל פרט נראה בצורה אחרת". (דבריו של אילן תור מתוך אחד מערבי הזכרון).

עם כל מה שנכתב צריך תמיד לזכור דבר אחד, שאין אפשרות למצות חיים של אדם, חיי אדם הם עולם ומלואו, ומה שעשינו בערבי הזכרון הוא רק הארת הדמיונות שהיו חלק מאתנו ונשארו רק בגדר זכרון. התיחסנו בעיקר לזמן שבו אנו חיינו אתם כאן בישיבה, כשאצל שניים מהם היה הזמן שנתיים, ואלו אצל השניים האחרים שנה בלבד. תוך אותו זמן קצר לשהיתם באהלה של תורה נקשרנו וחיינו יחד, ומקושרים אנהנו גם היום. הדחף שצריך לדחוף אותנו הלאה הצטמצם לגרעין של זמן מינימלי שממנו שומה עלינו לשאוב כח של התעודדות, יצירה בתורה והיי קודש לאורם של הנופלים זכרונם לברכה.

תודתנו נתונה בזה לכל האנשים שסייעו והקדישו מזמנם ומרצם על מנת שהספר יראה אור. ובמיוחד למשפחות השכולות, למנהלת קרית ארבע, למועצה הדתית בקרית ארבע, ולמרכז לחנוך דתי. כמו כן יזכרו לטוב יצחק אידלס וצבי גולדפישר, שעזרו למערכת בעבודתה, ויתברכו כולם בכל מילי-דמיטב.

קרית ארבע, עשור לשחרור חברון ת"ו תשל"ז

הַיְהוּדִים
וְהַיִּשְׂרָאֵלִים
וְהַיִּזְרְאֵלִים
וְהַיִּזְרְאֵלִים
וְהַיִּזְרְאֵלִים

ארבעה שנתפשו לפוליא של מעלה — עי' זלצקי

מרדכי אלכסנדר ינאי הי"ד

בן אליעזר ואילנה יבל"א

נולד בי' מנחם אב תשי"ד, בגבעתיים.

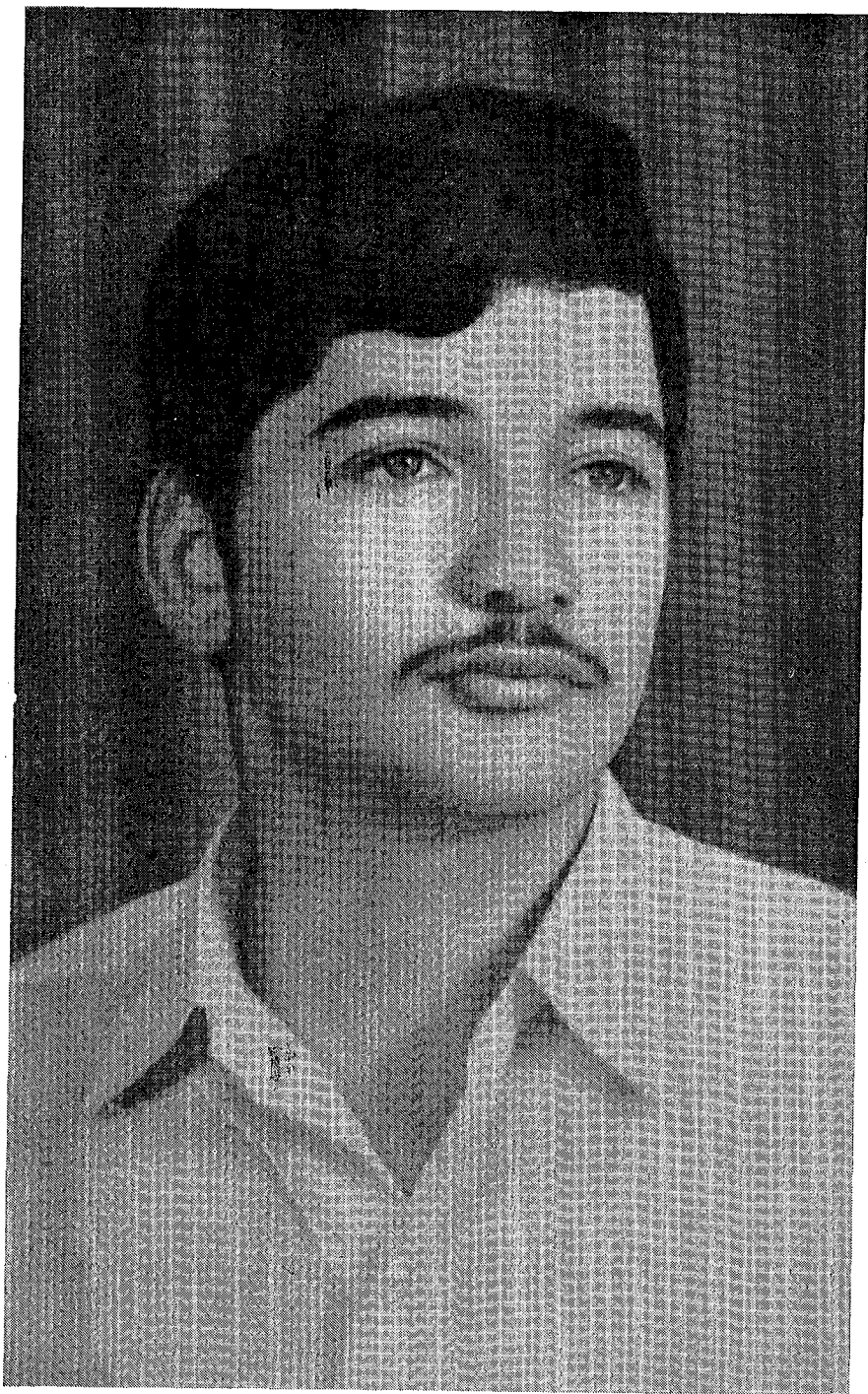
ביקר בגן הילדים 'אומן', ואת לימודי היסוד סיים בבית הספר 'אמונים', בגבעתיים. המשיך את לימודיו בישיבת בני-עקיבא 'נחל-יצחק' בנחלים, במגמה הביולוגית.

לישיבת קרית ארבע הגיע בשנת תשל"ג במסגרת ההסדר, לאחר הטירונות. ירד לפני הימים הנוראים לתעלה, יחד עם חברו מרדכי יהודה פוירשטיין הי"ד, לשמש שליח ציבור לחיילים במעוז 'אורקל', הצפוני ביותר במעוזי התעלה.

נפל למחרת יום הכיפורים בי"א בתשרי, בקרב עם האויב בעת הנסיגה מהמעוז.

הובא לקבורה ביום ו' מנחם אב תשל"ד, בבית הקברות הצבאי, בקריית שאול, בסמוך לקברו של מרדכי יהודה פוירשטיין הי"ד.

ת.נ.צ.ב.ה.

שלמה סולומביץ הי"ד

בן שלום ומלכה יבלי"א

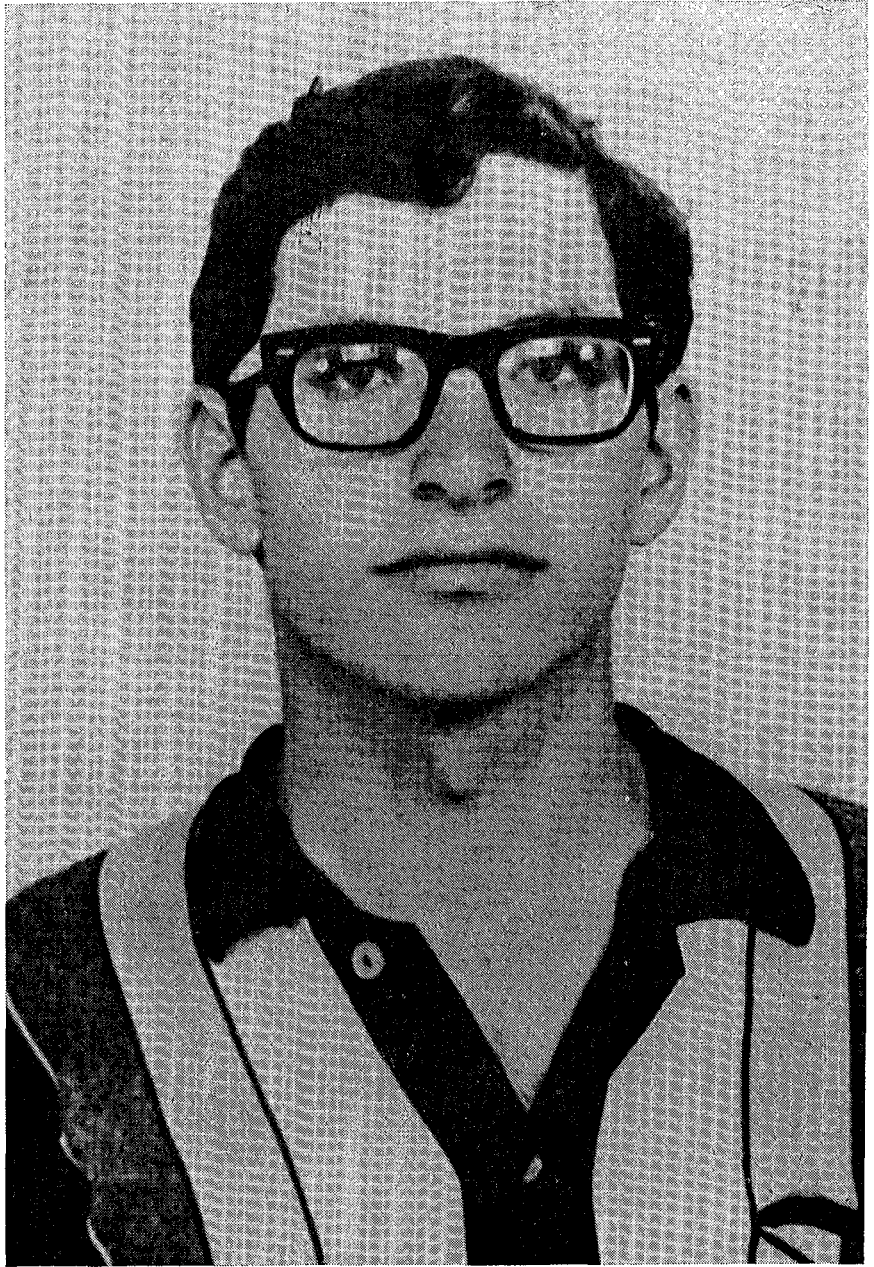
נולד בי"ט בכסלו תשי"ד בכרכור.

את שנות לימודיו הראשונות עשה בבית הספר הממלכתי במקום מגוריו. המשיך את דרכו ב'מדרשיית נעם' בפרדס חנה. כאשר שמע על הקמת ישוב חדש וישיבה בעיר האבות חברון קרית ארבע, הצטרף להקמת ישיבת הסדר במסגרת הנח"ל.

לקראת הימים הנוראים תשל"ד נשלח לשמש כשליח ציבור באחד מבסיסי צה"ל בצפון. למחרת יום הכיפורים גוייס ליחידתו ואוייש כתותחן טנק בצוות מאולתר, עמם היה במשך חמשת הימים הראשונים למלחמה.

נפל ביום ג, א דחזה"מ סוכות ט"ז בתשרי תשל"ד, בקרבות בדרום רמת הגולן.

ת.נ.צ.ב.ה.

מרדכי יהודה פוירשטיין הי"ד

בן נחמה ושמשון יבל"א

נולד בכ' אדר ב תשי"ד במושב נחלים, התחנך בגן הילדים ובבית הספר במקום.

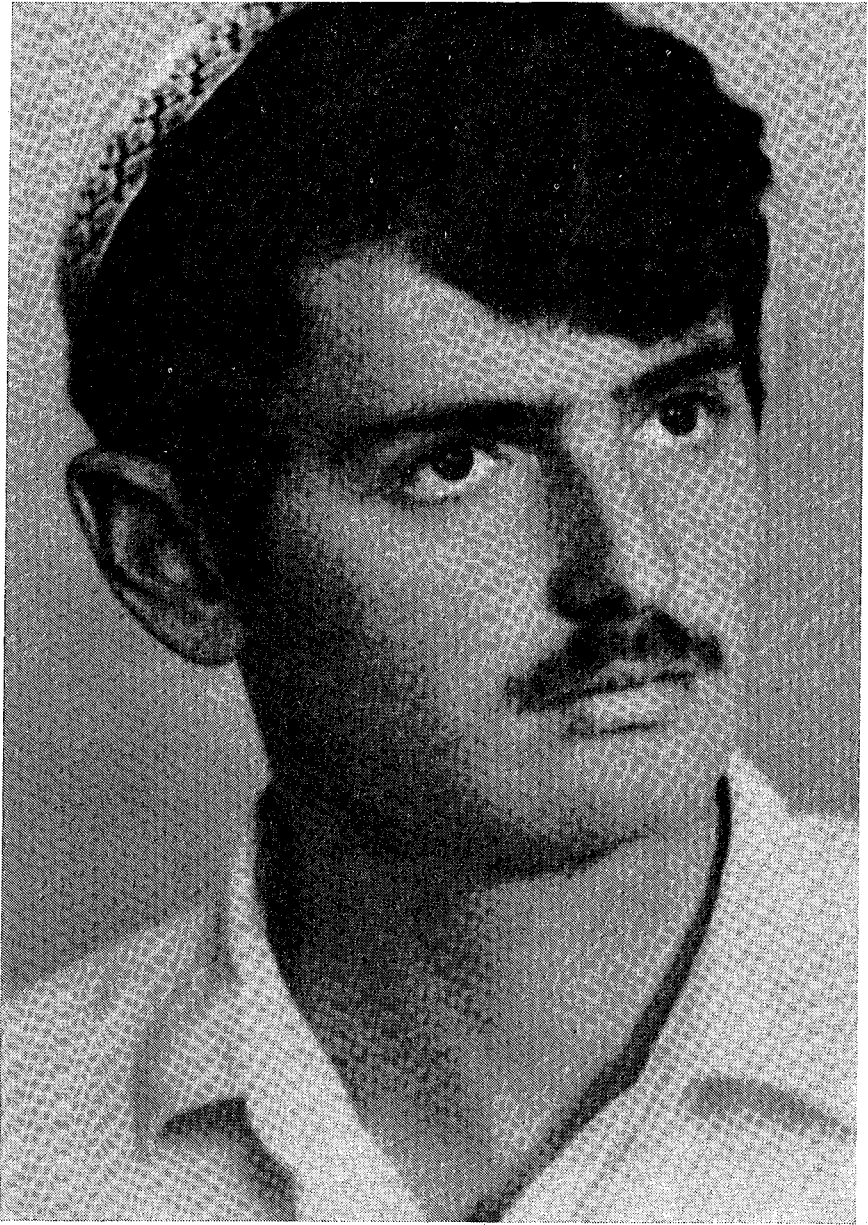
המשיך את לימודיו בישיבה התיכונית במושב.

את מסלול לימודיו המשיך בישיבת קרית ארבע חברון, בשנת תשל"ג. לקראת הימים הנוראים תשל"ד נשלח למעוז אורקל על שפת התעלה במסגרת מבצעי הרבנות הצבאית.

נפל למחרת יום הכפורים בזמן הנסיגה מהמעוז, עם ידידו עד לרגעים האחרונים — מרדכי ינאי הי"ד.

לאחר תקופה ארוכה נמצאה גופתו והובאה לקבר ישראל בבית העלמין בקריית שאול.

ת.נ.צ.ב.ה.

משולם שוריץ הי"ד

בן ברוך וחנה יבלי"א

נולד בכ"ו סיון תשי"ג בעיר הוידוננש, הונגריה.

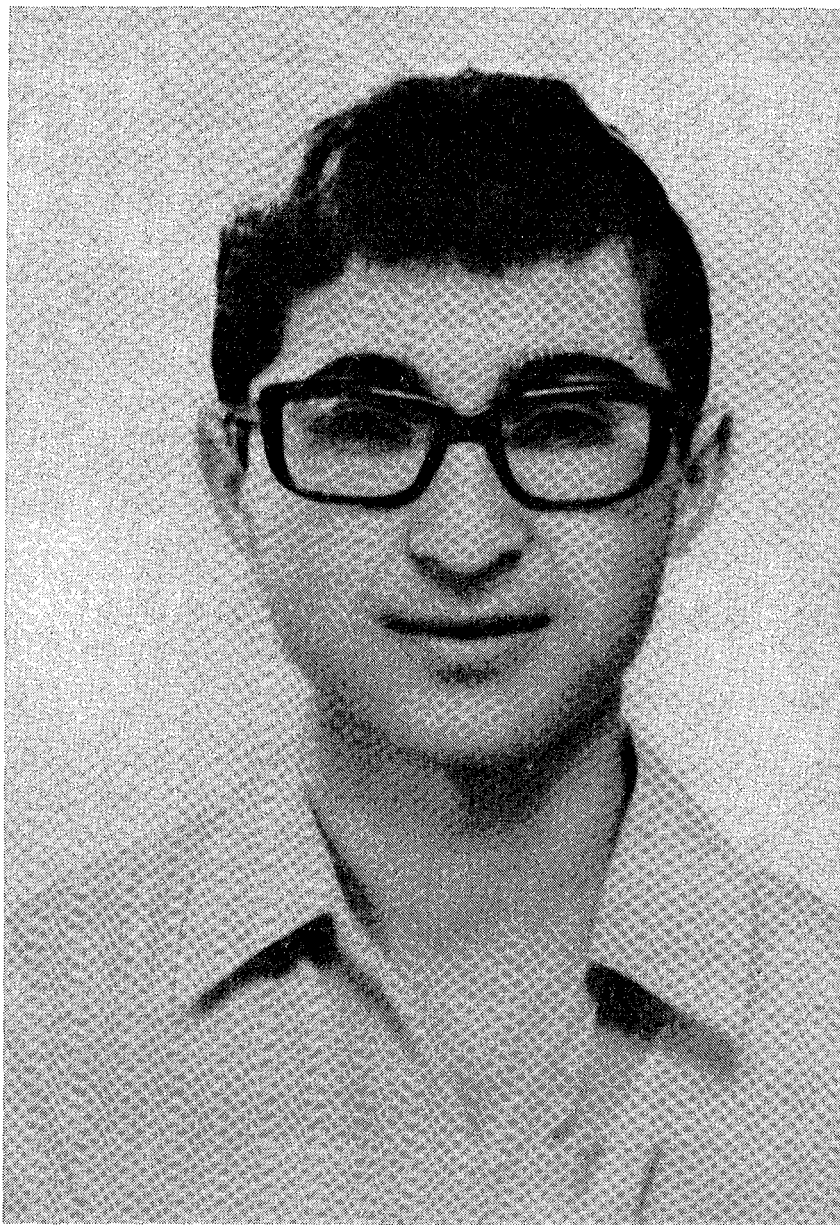
עלה ארצה עם משפחתו בשנת תשי"ז בהיותו בן ארבע. המשפחה השתקעה בפרדס חנה, ושם למד בביה"ס הממלכתי-דתי 'ישורון'.

המשיך את לימודיו במדרשית נעם בפרדס חנה.

לאחר ארבע שנות לימוד הצטרף למחזור הראשון בישיבת קרית ארבע חברון.

נחרג בגזרה הצפונית, ממזרח לתעלת סואץ בי"ד תשרי תשל"ד.
הובא לקבורה בקבר אחים בבית העלמין שבהר הרצל בירושלים.

ת.נ.צ.ב.ה.

יד
ושם

